

Yashil

IQTISODIYOT

va

TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

2
0
2
4

No 8

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

*Elektron nashr. 1057 sahifa.
E'lon qilishga 2024-yil 7-avgustda ruxsat etildi.*

Bosh muharrir o'rinbosari:
Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:
Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati
Axmedov Sayfullo Normatovich, i.f.n., professor, MIM akademiyasi rektori
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., Navoiy davlat pedagogika instituti rektori
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, p.f.f.d., (PhD), Buxoro muhandislik-texnologiya instituti rektori
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU Hududiy ta'lim muassasalari va markazlar bo'yicha prorektor v.b.
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TDIUprofessori
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori
Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d., TSUE professori
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori
Musayeva Shoirazimovna, SamDu IS instituti professori
Cham Tat Huei, (PhD) USCI universiteti professori, Malayziya
Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d.,(PhD) "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d.,(PhD) TAQU katta o'qituvchisi
Djudi Smetana, p.f.n., Pittsburg davlat universiteti dosenti, Pittsburgh, Kansas, AQSH
Krissi Lyuis, p.f.n., Pittsburg davlat universiteti dosenti, Pittsburgh, Kansas, AQSH
Ali Konak (Али Кўнак), i.f.d., prof., Karabuk universiteti dosenti, Turkiya
Glazova Marina Viktorovna, i.f.n., "LUKOIL-Energoservis" Kompaniyasi iqtisodchisi, Moskva.
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., (PhD) TDIU dotsenti
Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Oqil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Abdurakhmanov Kalandar Khodjaevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Rae Kwon Chung, honorary professor of TSUE, Nobel laureate, South Korea,

Osman Mesten, member of the Turkish Parliament, head of the Turkey-Uzbekistan Friendship Society

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, DSc, Prof., Minister of Higher Education, Science and Innovation of the Republic of Uzbekistan

Buzrukkhanov Sarvarkhan Munavvarkhanovich, DSc, Deputy Minister of Higher Education, Science and Innovation of the Republic of Uzbekistan

Akhmedov Durbek Kudratillayevich, DSc, Prof., Deputy of the Legislative Chamber of the Oliy Majlis of the Republic of Uzbekistan

Akhmedov Sayfullo Normatovich CSc, Prof., Rector of Academy of Labor and Social Relations

Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, DSc, Prof., TSUE Vice-Rector for Scientific Affairs and Innovation

Kalonov Mukhiddin Bakhritdinovich, DSc, Prof., Rector of the Navoi State Pedagogical Institute

Siddikova Sadokat Ghaforovna, PhD, Rector of the Bukhara Institute of Engineering and Technology

Khudoykulov Sadirdin Karimovich, DSc, Prof., acting Vice-rector for regional educational institutions and centers of TSUE

Yuldashev Mutallib Ibragimovich, DSc, Prof., of TSUE

Samadov Askarjon Nishonovich, CSc, Prof., of TSUE

Slizovsky Dimitriy Yegorovich, DSc, Prof., of the People's Friendship University of Russia

Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, DSc, Prof., Rector of International "Nordic" University

Akhmedov Ikrom Akramovich, DSc, Prof., of TSUE

Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja ugli, DSc, Prof., of TSUE

Utayev Uktam Choriyeich, Deputy Head of the DGPO of the Republic of Uzbekistan

Ochilov Farkhod, Head of the DCECGPO of the Republic of Uzbekistan

Eshtayev Alisher Abduganievich, DSc, Prof., of TSUE

Shoira Azimovna Musaeva, professor of SamDu IS Institute

Cham Tat Huei, PhD, professor at USCI University, Malaysia

Akhmedov Javokhir Jamolovich, PhD, deputy of executive director of the "El-yurt umidi" fund

Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, PhD, Senior Lecturer at Tashkent University of Architecture and Construction

Judy Smetana CSc, Associate Professor, Pittsburgh State University, Pittsburgh, Kansas, USA

Chrissy Lewis CSc, Associate Professor, Pittsburgh State University, Pittsburgh, Kansas, USA

Ali Konak DSc, Prof., Associate Professor of Karabuk University, Turkey

Glazova Marina Viktorovna, CSc, economist at LUKOIL-Energoservis Company, Moscow.

Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, associate professor of TSUE

Sevil Piriyea Karaman, PhD, doctoral student at Ankara University, Turkey

Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, independent researcher of TSUE

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor

Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori

Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori

Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti

Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti

Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti

Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti

G'afurov Doniyor Orifovich, p.f.f.d., (PhD)

Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti

Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti

Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti

Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi

Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

MUNDARIJA

Benchmarking asosida oliy ta'lim muassasalarining raqobatbardoshlik xususiyatini oshirish.....	16
Qo'ng'irotboy Avezimbetovich Sharipov, Zaynutdinova Umida Djalolovna	
Mehnat resurslarini samarali boshqarish orqali ish bilan bandlikni ta'minlash	20
Shakarov Zafar Gafforovich	
Трансформация человеческого капитала в условиях цифровизации и внедрения искусственного интеллекта в банковскую экосистему	24
С.С. Исмаилов	
“Kreativ iqtisodiyot” va “kreativ industriya”: mohiyati, nazariy jihatlarining tahlili	32
Dusmuxamedov Oybek Suratbekovich	
Muammoli kreditlar va ularni bartaraf etish yo'llari.....	37
Tojiyev Sardor Dilmurod o'g'li	
Don mahsulotlari tarmog'ida mavjud kamchiliklar va ularning yechimlari	41
Sh.B. Donayev	
Eksportni rivojlantirish iqtisodiy o'sishning asosiy omillaridan biridir	45
Kursandov Komiljon Maxmatkulovich	
Yirik soliq to'lovchilar bo'yicha soliq ma'muriyatchiligini tashkil etish	49
Idirisov Alisher Otajonovich	
Institutsional investorlar faoliyatini tashkil etishning konseptual jihatlarini.....	53
Sultanov Maxmud Axmedovich	
Poverty in developing countries: new problems and solutions.....	57
Amirdjanova Sitara Sunnat kizi	
Факторы, влияющие на успешное функционирование скандинавской модели развития экономики	61
Вохидова Мехри Хасановна	
Анализ зарубежного опыта методологии оценки финансового потенциала развитых стран	69
Буранова Лола Вахобовна	
Мамлакатimizda islom moliyaviy xizmatlarini joriy etishning zarurligi.....	78
Babamatov Tolib Hakimovich	
Davlat-xususiy sheriklik loyihalarining tashkiliy-huquqiy mexanizmlari	83
S.A.Karabayev	
O'zbekiston tijorat banklarida valyuta operatsiyalarini amalga oshirish yo'llari	90
Yusupov Aziz Shuxratovich	
Sanoatda raqamli transformatsiyaning shakllanishi va rivojlanishi	95
Gulbayeva Feruza Islamovna	
Oliy ta'lim muassasalarining mamlakat iqtisodiy rivojlanishiga ta'siri.....	102
Sherov Alisher Bakberganovich	
Maxsus kiyimlar tikishda foydalaniladigan gazlamalar tahlili	107
Sayidova Maftuna Hamroqul qizi	
O'zbekistonda elektron bank xizmatlarini o'zgartirishda raqamli texnologiyalardan foydalanish	111
Umarova Malika Baxtiyarovna	
Оценка влияния налоговой системы на финансовое состояние организаций	116
Умида Юлдашева	
Теоретическое обоснование интернет-маркетинга в социальных сетях	120
Арипходжаев Саидамир Фузулиддинович	

Sport tashkilotining marketing strategiyasini ishlab chiqish.....	127
Ismoilov Sherzod Dilshodovich	
Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishda klaster tizimini joriy qilish jarayonlari.....	132
Ziyadullayev G'ayrat Umidulla o'g'li	
Hududlar soliq salohiyatini oshirishda soliq risklarini boshqarishning zamonaviy tendensiyalari	138
Sharipov Narzullo G'ulomovich	
O'zbekistonning xalqaro bozordagi faoliyatini kengaytirishda marketing strategiyalaridan foydalanish samaradorligi.....	144
Shadieva Madina Djaloliddin qizi	
Xususiy tadbirkorlik va kichik biznes subyektlarining rivojlanish tendensiyalari.....	148
Jumanazarova Z.K.	
Xalqaro savdning O'zbekiston iqtisodiyotiga ta'siri	154
Rashidov Bekzod Ulug'bek o'g'li, Isayev Laziz Baxtiyorovich	
Oliygochlarni optimallashtirishda sinergiya samarasiga erishish yo'llari	158
Adizov Sanjar Rashidovich	
Iqtisodiyotni raqamlashtirish sharoitida bank tizimining barqarorligini ta'minlash asosida aholi kambag'allik darajasini qisqartirish	165
Xoliyrov Murod Qahramon o'g'li, Xoliyrova Shoxista Qahramon qizi	
Концептуальная основа маркетинга в социальных сетях в туризме.....	174
Касимова Зилова Гуламиддиновна	
O'zbekistonda don mahsulotlari klasterlarida ishlab chiqarish va xo'jalik faoliyatini rivojlantirish	182
Alimov G'ayratjon Abduraxmon o'g'li	
Актуальные проблемы и пути решения приватизации государственного имущества в узбекистане	186
Шахзод Сайдудлаев	
Ttijorat bank daromadlaridagi risklarni baholash va boshqarishni takomillashtirish	192
Ahmedov Komron Muhammadaliyevich	
Sanoat korxonalarini iqtisodiy salohiyatini oshirishga ta'sir etuvchi omillar tahlili.....	196
Quyjanov Xurshid Abdullayevich	
Tashkilotning moliyaviy natijalarini hisobga olishda auditni takomillashtirish masalalari	200
Bakayev Xurshid Maxmudovich	
Yirik soliq to'lovchilar bo'yicha hududlararo davlat soliq inspeksiyasi o'rni va ahamiyati.....	206
Normurzaev Umid Xolmurzaevich	
Анализ международного опыта в сфере тепличного овощеводства	214
Нурутдинова Зухра Алишеровна	
Hududda turizm xizmatlarini rivojlantirishda xorijiy mamlakatlar tajribalarining mohiyati	220
Madaminova Sanobar Askarovna	
Hududning iqtisodiy o'sishini "yashil" iqtisodiyot asosida shakllantirishning nazariy asoslari.....	226
Shomirzayev Abdug'affor Abdujabbor o'g'li	
Davlat tibbiy sug'urta jamg'armasi faoliyati tahlili.....	230
Umurzakova Mo'tabarxon Nodir qizi	
Qurilish materiallarini ishlab chiqarish korxonalarining boshqarish tizimini takomillashtirish.....	234
Uzakova Umida Ruziyevna	
O'zbekistonda turistik majmualarni boshqarishning zamonaviy konsepsiyalari va yondashuvlarining metodologik jihatlarini.....	241
Xomidov Qaxxorali Qurbonali o'g'li	
Aktiv va reaktiv quvvatlari tushunchasi va ularni soliqqa tortishdagi mavjud muammolar	247
Boykabilov Bahodir Mustafayevich	

Kichik sanoat zonalari korxona va mahsulotlar raqobatbardoshligini baholashga uslubiy yondashuv	251
Ozoda Batirovna Sakiyeva	
Investitsion jozibadorlikni baholashning uslubiy jihatlari	255
N.N.Zikrillayev	
Hududlarda turizm tarmoqlari infratuzilmasi va uni rivojlantirishni boshqarishning metodologik jihatlari	263
Saidova Dilfuza Abdufattohovna	
The connection of legal protection of geographical indications and state's economic growth	268
Almosova Shahnoza Sobirovna	
Kichik biznesning integratsiyalashuv mexanizmlarini shakllantirish	273
Israilov Rustam Ibragimovich	
Aksiyadorlik jamiyatlarida biznes jarayonlarni samarali boshqarishning nazariy asoslari va o'ziga xos xususiyatlari	277
D.D. Suvanova	
Оптимизация маркетинговой деятельности вузов узбекистана для привлечения абитуриентов	283
Шамшиева Наргизахон Носирхужа кизи	
Davlat budjetidan aholini uy-joy bilan ta'minlashning o'ziga xos xususiyatlari	290
Xannarov Komiljon Karimovich	
Tijorat banklarida transformatsiyalashuv jarayonlarining tahlili	296
Yoqubov Murodjon Valibekovich	
Роль инновационных инфраструктур в обеспечении конкурентоспособности промышленных предприятий	302
Каримов Хожакбар Махамаджон угли	
O'zbekiston qishloq xo'jaligida Osiyocha ishlab chiqarish usuliga asos solinishi	306
Abdulla Abduqodirov	
Kichik biznes korxonalari ishlab chiqarishida innovatsion jarayonlarni tadqiq qilish yo'llari	312
Nasrullayev Feruz Furqatovich	
Ijtimoiy-iqtisodiy adolat – barqaror rivojlanish kafolati	318
Alimov Nasimjon Hoshimovich	
“Istiqlol” memhonxonasi reklama faoliyati tahlili	322
Musayeva Shoirazimovna, Usmonova Dilfuza Ilhomovna	
To'g'ridan to'g'ri xorijiy investitsiyalarni jalb qilishda asosiy belgilovchi omillar	328
Xaydarov Xurshidbek Latipjonovich	
Enhancing Industrial Efficiency through Integrative Sustainability Approaches	334
Kholmukhamedova Feruza	
Современные способы получения нефтяных битумов	338
Юлдашев Норбек Худайназарович, Махмудов Мухтор Жамолович, Комолов Руслан Илхомбекович	
O'zbekistonda agrobiznes orqali hududlarni rivojlantirish masalalari	342
Islomov Jamshed Davronovich	
Зарубежный опыт трансформации железнодорожной транспортной системы	347
Саримсакова Малохат Хикматуллаевна	
Sog'liqni saqlash sohasida davlat xususiy sherikligini tashkil etishning mintaqaviy xususiyatlari	351
Qurbanov Jumanazar Omonovich	
Savdo korxonalarida buxgalteriya hisobini tashkil etish hamda hisob siyosatini shakllantirish	354
Uzakov Utkir Abdusattarovich	
Sanoatda raqamli transformatsiyaning shakllanishi va rivojlanishi	357
Gulbayeva Feruza Islamovna	

Ta'lim muassasalarida namunaviy shtat, jadvallarni tuzish tartiblarini takomillashtirish	364
Ortiqov Xamroqul Abdumajidovich, Boliyev Bahromjon Rustam o'g'li	
Mamlakatimizda turizm sohasini istiqbolda rivojlantirishga ta'sir etuvchi ekzogen omillar tahlili	369
Yuldasheva Dilnoza Ulug'bekovna	
O'zbekiston Respublikasi tijorat banklarining masofaviy va boshqa xizmatlar bozorida raqobatni rivojlantirish masalalari.....	378
Ortiqov Oybek Abdullayevich	
Transport infratuzilmasining xususiyatlari.....	390
Shodmonbekova Nodira Kamoljon qizi	
Asosiy vositalarni xalqaro standartlar asosida hisobga olish tartibi	394
Shermamatov Sirojiddin Xaydarovich	
Logistika jarayonlarida raqamli yechimlar.....	399
Yarashova Vasila Kamalovna, Allabergenov Sherzod Maksudbayevich	
To'g'ridan to'g'ri sug'urta qilish operatsiyalari bo'yicha daromadlarning hisobini takomillashtirish.....	403
Abdusaidov S.J.	
Venchur kapitali: kelib chiqish tarixi va ilg'or horijiy tajribalar.....	409
Do'stov Firuz Ilxomovich	
Анализ статистического исследования рынка паломнического туризма в республике узбекистан	414
Мустаева Шохида Саъдуллаевна	
Структурно-функциональный анализ гастрономического туризма в республике узбекистан	420
Салиева Екатерина Сергеевна	
Вопросы привлечения внешнего финансирования металлургических предприятий в узбекистане.....	427
Татьяна Будей	
Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishda investitsiyalardan foydalanishning afzalliklari	431
Khusanov Nodirbek Djumanazarovich	
Innovatsion g'oyalar va yangi ilmiy ishlanmalar asosida innovatsion mahsulotlar yaratishning boshqaruv tizimi samaradorligini oshirish yo'llari.....	437
Daliyev Xusan Xojakbarovich	
Macroeconomic factors in the development of the banking performance	442
Mamadiyorova Madina Nuriddin kizi, Dr.Susanti Kurniawati, X.S.Umarov	
Mamlakatimizda oziq-ovqat sanoatini rivojlanish holati va uning dolzarbligi	449
Turg'unov Muxriddin Mo'ydinjon o'g'li	
Ecological sustainability and trade: economic and environmental implications of uzbekistan's accession to the WTO	453
Mironshokh Sattarov, Denny Andriana, Sirojiddin Yangiboyev	
Hududiy turizm rivojlanishining iqtisodiy samaradorligini oshirishni o'ziga xos tendensiyalari.....	458
Dustmurodov Orifjon Ismatilloevich	
Jismoniy shaxslar daromadlarini soliqqa tortishning ilmiy – nazariy asoslari.....	468
Davletov Po'lat Torabayevich	
Ekoshahar tashkil etishda "yashil" belbog' hamda "yashil" makonning o'rni	476
Karimova Muqaddas Zabixullayevna	
Необходимость изучения механизма управления социально-трудовыми отношениями при переходе республики узбекистан на "зеленую" экономику.....	479
Раматов Зафарбек Жуманиязович	

Klasterlarning rivojlanish tarixi, ularning o'ziga xos xususiyatlari va raqobatbardoshlikdagi o'rni.....	482
Sherkulov Shohruh Erkin o'g'li	
Soliqlarni raqamlashtirish: QQS ning muammo va istiqbollari	486
Abdulxayeva Shahnoza Muhammadiyevna	
Dehqon va tomorqa xo'jaliklarida sug'oriladigan yerlarning unumdorligini oshirish yo'llari.....	492
Xo'jageldiev Chorshanbi Pardayevich	
Topical issues of analytical support for financial resources management of business entities in modern conditions	498
Jiyanova Nargiza Esanboyevna	
Исследование цифровой валюты центрального банка как новой формы денег	506
Якубова Шамшинур Шуҳратовна	
Структуризация прибыли предприятия, факторы формирования и выявление резервов её повышения.....	513
Гафурова Азизахон Фатиховна	
Xorijiy mamlakatlarda oilaviy migratsiya masalalari.....	517
Kadirova Zulayho Abduhalimovna, Gaziyeva Sulxiya Saidmashrafvna	
Ta'limda innovatsion tadbirkorlikning tarixiy rivojlanishini asosiy bosqichlari.....	522
Madaminova Xusnidaxon Shuxratovna	
Integratsiya jarayonida bog'dorchilikda klasterlarni barpo qilishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlar va tarkibiy o'zgarishlarga ta'siri	526
Ergashov Ulug'bek Zoxidjonovich	
Banklarning moliyaviy xavfsizligi va uning iqtisodiy xavfsizlikka ta'siri.....	532
Mamatov Mamajan Axmadjonovich	
Qishloq xo'jaligida pillachilik biznesini rivojlantirish istiqbollarini belgilash jarayonini ekonometrik modellash tirish.....	535
Turgunov Odilbek Maripovich	
Zamonaviy pul-kredit siyosatining iqtisodiy o'sishni ta'minlashdagi rolini baholash.....	542
Mamanazarov Abdusamat Abdusaitovich	
The unique characteristics of governance systems in various countries: a comparative analysis.....	549
Bozorboev Otamurod Nurmuxammad ugli, Denny Andriana, Usmanov Bunyod	
GREEN ECONOMY AND GREEN CHEMISTRY: principles, priorities, advantages and it's impact to the future.....	553
Fozilova Firangiza Komilovna, Zokirova Ferangiz Zafarovna	
Kichik biznesda yoshlar tadbirkorligini shakllantirish va rivojlantirishning mohiyati va ahamiyati.....	557
Karimova Mavjuda Boxodirovna	
Tijorat banklari raqobatbardoshligini oshirishda xorijiy mamlakatlarning ilg'or tajribalari va ulardan foydalanish yo'llari	562
Zaynutdinov Bunyodjon Odiljon o'g'li	
Temir yo'l transportida yuk tashish samaradorligining iqtisodiy negizi tushunchasi va xususiyati.....	568
Shukurova Sultana Said Sultanovna	
Tashqi savdo va iqtisodiy o'sish o'rtasidagi o'zaro aloqalarining hozirgi holati va tendensiyasi.....	572
Hayitova Nigora Ilxomovna	
Mamlakat tashqi qarzini boshqarishning samarali yo'llari	576
Choriyev Fazliddin Ishkuvatovich	
A comparative analysis of investment risk management in the non-profit sector	583
Rakhimov Shoxrux Abduqaxxor O'g'li, Muhamad Arief Ramdhany	
Роль налога на доходы физических лиц в формировании бюджета узбекистана.....	587
Наврузова Фароғатхон	

Принцип работы электронных денег в форме электронных кошельков в банковском секторе	592
Ширинова Шохсанам Собир кизи	
Дальнейшее повышение эффективности деятельности постов удаленного электронного декларирования путем преобразования их структуры и алгоритма взаимодействия	598
Вахидова Феруза Алимовна	
Ishbilarmonlik muhitining mohiyati hamda uni baholashning zamonaviy usullari	603
Majidov Faxriddin Abdurazzok o'g'li	
Davlat moliyaviy siyosatining ijtimoiy-iqtisodiy mohiyati	609
Jabborova Dilafruz Sodiq qizi	
Mamlakat iqtisodiyoti rivojlanishida kichik biznes subyektlari faoliyatining ahamiyati	614
Ismoilov Narimonjon No'monjon o'g'li	
Tijorat banklari tomonidan biznes loyihalarni moliyaviy qo'llab-quvvatlashning o'ziga xos xususiyatlari	619
Asrorov Azizbek Isomiddin o'g'li	
Telekommunikatsiya sanoatining rivojlanish tendensiyalari	625
Toshmatov Salohiddin Zayniddinovich	
O'zbekistonda xizmatlar sohasi va uning amaldagi holati tahlili	631
Suyunov Asror Baxtiyorovich	
Makroiqtisodiy ko'rsatkichlarning atrof-muhitni yaxshilash va iqlim o'zgarishlariga qarshi kurashish munosabatlari tahlili	637
Raximova Mohinur Dilshod qizi	
OTMlarining ta'lim faoliyatini boshqarish jarayonida qo'llaniladigan innovatsion shakl va metodlar	645
Esanova Shohida Utkirovna	
Investitsiya loyihalari samaradorligini baholashda moliyaviy modellashtirishning muhim jihatlari	651
Rabimqulov Sherzod Murtozayevich, Zokirova Feruza Farxod qizi	
Internal factors influencing the competitiveness of the textile industry	657
Ikramova Nodira Burkhon kizi	
Mamlakatimiz tijorat banklari aktivlari samaradorligini baholash dolzarbligi	662
Xolmuradov Musurmon Avlaqulovich, Baltabaev Maxmud Toshpo'latovich	
Xalqaro bozordagi eng katta birlashish va sotib olish (m&a) opertsiyalari bo'yicha tahlili	667
Ahamdjonov Abdulloh Ahadjon o'g'li	
The impact of markets for innovative banking products on the economy	675
Abdurakhimova Dilara Karimovna	
Increasing the effectiveness of using marketing tools in public transport	686
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, G'iyosidinov Boburbek Baxtiyor o'g'li, Wang Cheng	
E-commerce strategies for global market expansion	694
Allanazarova Dilnoza, Gulnora Abdurakhmanova, Vanessa Gaffar	
Chinese commercial banks experience in asset diversification	704
Uktamova Nozima Narzulla kizi	
Issues of greening the economy in ensuring sustainable economic growth	708
Nurmetova Muyassar Jumanazarovna	
“Риск-ориентированный надзор в банковском секторе узбекистана: актуальные практики и вызовы”	712
Суюнов Жасур Бозорович	
Рейтинг устойчивости субъектов предпринимательства: некоторые теоретические и практические аспекты	715
Исроилов Баходир Ибрагимович, Ibragimov Boburshoh Boxodir ugli	

Tijorat banklarida kredit riskini boshqarish amaliyotini takomillashtirish yo'llari.....	718
Raxmanov Ilxom Xurramovich	
O'zbekistonda moliyaviy razvedka xizmati faoliyatini rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlari	725
Abdug'aniyev Uchqun Habibulla o'g'li, G'aniyev Samariddin Murodullo o'g'li	
Передовые методы сбора данных для точных маркетинговых исследований	730
Бекназова Комилахон Миркамол кизи	
Budjet tashkilotlarida ichki auditni tashkil etish va uning uslubiyotini takomillashtirish.....	733
Alimardonov Muxammadi Ibragimovich, Djalilova Malika Shuxratovna	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalangan holda logistikaning nazariy va uslubiy asoslari.....	740
Mirzanova Nozima Maratovna	
Tijorat banklarining transformatsiyalash jarayonlarini masofaviy bank xizmat turlari orqali rivojlantirish	744
Farmanova O'g'iloy Aliqul qizi	
Budjet daromadlarini shakllantirishning xorij tajribasi	748
Saipnazarov Shaylavbek Aktamovich	
Ma'naviy-ma'rifiy tadbirlar – o'zbekistonni yanada rivojlantirish strategiyasining tarbiyaviy omili.....	753
Gulxayo Samandarova Abdulkarim qizi	
Potential of vineyard tourism in Cappadocia region	761
Xashimova Shaxnoza Shuxrat qizi	
Aloqa xizmatlarini ko'rsatishning bugungi muammo va yechimlari.....	767
Shirinova Gulnoza Xudoyor qizi	
Mamlakatlarga xos xatarlarni baholash metodologiyalari tahlili	771
Bahriddinov Viqorjon Akbar o'g'li	
Tijorat banklarida faktoring operatsiyalariga ta'sir qiluvchi omillarning empirik tahlili	779
Usmonov Farrux Farxodovich	
A Comprehensive Analysis between Entrepreneurship and Unemployment in Uzbekistan.....	787
Shomurodov Tokhir Boymurod ugli, Rakhmonov Bekzod Sharibjon ugli, Kuziyeva Gulnoza Rashidovna	
English language competency as a catalyst for promoting sustainable development education in economics programs	792
Askarova Feruza Abdullaevna	
O'zbekiston misolida inson kapitali va tadqiqotlar boshqaruvini tadqiq qilish.....	798
Abdullayev Baxodir	
The role of insurance enterprises in securing global maritime trade.....	804
Sohibjamol Abirkulova	
Fond bozori orqali investitsiya faoliyatini moliyalashtirish yo'llari.....	809
Haydarov O'ral Axmadovich	
Bozor bahosi usullari asosida loyiha tannarxining bir qismi sifatida mehnat xarajatlarini hisoblashning iqtisodiy modeli.....	815
Suvonov Bekniyoz Baxtiyor o'g'li	
Анализ теоретического основы государственного внутреннего финансового аудита Республики Узбекистан.....	821
А.Нурниязов, Б. И. Исроилов	
O'zbekistonda kichik biznes va tadbirkorlikni rivojlantirishda infratuzilmaning ahamiyati.....	829
Raxmonov Bekzod Sharibjon o'g'li, Shomurodov Tohir Boymurod o'g'li, Botirova Hulkan Olimjonovna	
Innovatsion biznesni rivojlantirishning nazariy jihatlari.....	836
M.E.Ostanova	
O'zbekiston respublikasi davlat budjeti daromadlarini o'rta muddatli prognozlash.....	841
Fayzullayev Doston Mahmud o'g'li	

Conceptual Foundations of Applying Public-Private Partnership Mechanisms in the Tourism Sector	847
Saidov Utkir Uralboyevich	
Tijorat banklarining likvidligini ta'minlashda xorij tajribasi.....	852
Sattorova Nasiba G'anijon qizi	
Sanoat tarmog'ini davlat tomonidan qo'llab-quvvatlanishini statistik baholash.....	856
To'rayeva Zilola Turg'unovna	
Tadbirkorlik faoliyatida mijozlar bilan barqaror aloqalarni o'rnatishda CRM strategiyalarining roli.....	860
Xalilova Nafisa Komilovna	
Ways to improve the efficiency of banking services in our country	863
Muminova Masuda Bakhtiyorovna	
Agrar sohada investitsion loyihalarni tutgan o'rni va o'ziga xos jihatlari.....	867
Utanov Bunyod Kuvandikovich	
Анализ тенденций развития инновационной деятельности свободных экономических зон узбекистана.....	872
Ачилова Ширин Шавкат кизи	
Korxonani boshqarish samaradorligini oshirish yo'llari	880
Nazarov Sherzod Abdusattor o'g'li	
Роль акционерных обществ в национальной экономике: анализ вклада крупных акционерных обществ в валовой внутренний продукт Узбекистана, их роль в создании рабочих мест и осуществлении инновационной деятельности	884
Халекеева Зоя Пирниязовна, Эшов Алишер Ахтамович	
Investitsiya faoliyatini moliyalashtirish manbalarini shakllantirishning mohiyati va nazariy asoslari	888
Ashurov Azizbek Asqaraliyevich	
Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishda erkin iqtisodiy zonalarining ahamiyati	892
Xakimova Gulzora Jamshidovna	
Xorijiy mamlakatlar miqyosida elektron xizmatlarning rivojlanish tendensiyalari va ularning ko'rsatkichlari.....	896
Xudoyorova Mehrangiz	
Iqtisodiy o'sish samaradorligini ta'minlashda tabiiy va moliyaviy resurslardan unumli foydalanish masalalari.....	901
Xomidova Kamola G'olib qizi	
"Silk road stations" turizm rastalarini tashkil etish loyihasini amalga oshirishning tashkiliy-iqtisodiy yo'nalishlari	907
Suxrob Ramazonovich Bobokalonov	
Investitsiya loyihalarini moliyalashtirishda fond bozorining rolini oshirish mexanizmlari.....	916
Kamilova Iroda Xusnitdinovna	
Transport xizmatlari bozorini shakllantirish va rivojlantirishning respublikamizdagi ahamiyati.....	921
Muxtorova Indirabonu Yasharbek qizi	
Banklarda kredit operatsiyalari hisobi va tahlilini takomillashtirish yo'llari.....	927
G'olib Tashmanov, Hilolaoy Egamberdiyeva	
Innovatsion iqtisodiyotda telemeditsina xizmatlarini tashkil etishning zamonaviy shakllari.....	933
S.M. Raximova	
Marketing tadqiqotlarining iqtisodiy mazmuni, turlari va bozorni segmentlarga ajratish masalalari.....	937
Valiyeva Aziza	
G'allachilik klasterlarini shakllantirishning zarurati, bosqichlari va faoliyatining xususiyatlari.....	942
Ilmuratov Shavkat Maxsumovich	

Boshqaruv hisobi tizimida budjetlashtirishning nazariy-metodologik jihatlarlari	949
Urmanova Umida Xakimdjanoyna	
Пути обеспечения инвестиционной привлекательности коммерческих банков узбекистана на основе зарубежного опыта	954
Тилеумуратов Азамат Азатович	
Temir yo'l transportida yo'lovchi tashish faoliyatini rivojlantirish yo'nalishlari	959
Ozatbekov Yusupxon Farhod o'g'li	
Mamlakatimizning eksport imkoniyatlari va muammolari.....	964
Ansabxon ZAKIROV	
Цифровизация и прогнозные параметры экспортного потенциала субъектов малого бизнеса	967
Мирзахаликов Бобир Бахтиёрович	
Зелёный энергопереход как фактор устойчивого развития энергетики Узбекистана.....	971
Юсупов Ёкуб Рустамович	
Модели и тенденции развития формирующихся финансовых рынков	978
Кадилова Хадича Тураевна	
Yashil iqtisodiyot xususiyatlari va rivojlanish omillari.....	983
Israilova Shoira Turg'unovna	
Davlat moliyaviy nazorati organlarining samaradorligini oshirish yo'nalishlari.....	987
Zuparov Abzaljon Batirjonovich	
Методика расчета устойчивого развития предприятий тэк на основе сводных интегральных индексов.....	991
Г.Ж. Аллаева	
Chet mamlakatlar pensiya tizimining o'ziga xos xususiyatlari.....	995
Tursunov Zohidxo'ja Orifovich	
Davlat fiskal va monetar siyosatining vujudga kelishi.....	1002
Xudaybergenova Nigora Turgunboyevna	
Aksiyadorlik jamiyatlarining innovatsion loyihalarni moliyalashtirishda banklarning rolini oshirish	1005
Saidaxmedova Aida Mirzayevna	
Xarajatlar hisobini mhxs asosida tan olishning o'ziga xos xususiyatlari	1010
Xaydarova Surayyo Nasirdinovna	
Zamonaviy turizm yo'nalishlari yangiliklarini sohaga tadbqiq etish va turizm bozorini rivojlantirishda aqlli (smart) texnologiyalardan foydalanishning ahamiyati	1016
Sangirov Utkir Xudoyberdiyevich	
Sanoat korxonalarining raqobatdoshligini ta'minlash salohiyati	1021
To'raev Sardorbek To'raevich	
Kichik biznes subyektlari faoliyatini innovatsion rivojlantirish omillari	1025
Musayev Ozodjon Shavkat o'g'li	
Agrar soha taraqqiyotida xorijiy investitsiyalarning roli.....	1031
Ko'chqarov Fayzullo Abdujabborovich, Mamatov Baxadir Safaraliyevich	
Оценка влияния введения цифровой валюты на денежную сферу	1041
Якубова Ш.Ш.	
Importance of staff service quality at uzbek national restaurants in uzbekistan.....	1046
Shodiyona Sanginova	
Budjet tashkilotlarida qurilish-ta'mirlash xarajatlari hisobining asoslari.....	1051
Azizova Zilola Lochin qizi	

BUDJET TASHKILOTLARIDA QURILISH- TA'MIRLASH XARAJATLARI HISOBINING ASOSLARI

Azizova Zilola Lochin qizi

TDIU tadqiqotchisi

Annotatsiya: Budget tashkilotlari faoliyatini amalga oshirishda asosiy vositalar va inventarlarning ishchi holati bo'lishini ta'minlash uchun qurilish-ta'mirlash ishlari amalga oshiriladi. Ushbu qurilish-ta'mirlash ishlariga oid xarajatlarning maqsadli bo'lishi va ular to'g'risida tizimlashtirilgan zarur axborotlarni shakllantirish uchun ularni hisobi yuritiladi. Ayniqsa, davlat budjetidan moliyalashtiriluvchi budget tashkilotlarida qurilish-ta'mirlash xarajatlari tarkibi va ular hisobining asoslarini tadqiq etishni talab etadi. Ushbu maqolada byujet tashkilotlarida qurilish-ta'mirlash xarajatlari hisobining nazariy va uslubiy jihatlari yoritilgan.

Kalit soʻzlar: budjet, budjet tashkiloti, moliyalashtirish, xarajat, hisob, hisobot.

Abstract: Construction and repair works are carried out to ensure the working condition of the main means and inventories in the implementation of the activities of budget organizations. Accounts are kept for the purposes of these construction-repair expenses and for the formation of systematic and necessary information about them. In particular, it is necessary to study the composition of construction and repair costs and the basis of their calculation in budget organizations financed from the state budget. This article describes the theoretical and stylistic aspects of the calculation of construction and repair costs in budget organizations.

Key words: budget, budget organization, financing, cost, calculation, report.

Аннотация: Строительно-ремонтные работы проводятся для обеспечения работоспособного состояния основных средств и материальных средств при осуществлении деятельности бюджетных организаций. Учет ведется в целях данных строительно-ремонтных расходов и для формирования систематической и необходимой информации о них. В частности, необходимо изучить состав затрат на строительство и ремонт и основу их расчета в бюджетных организациях, финансируемых из государственного бюджета. В данной статье рассмотрены теоретические и стилистические аспекты расчета затрат на строительство и ремонт в бюджетных организациях.

Ключевые слова: бюджет, бюджетная организация, финансирование, стоимость, расчет, отчет.

KIRISH

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Farmoni bilan tasdiqlangan "O'zbekiston – 2030" strategiyasida belgilangan vazifalarni amalga oshirish va uning maqsadli ko'rsatkichlariga erishish barcha davlat organlari va tashkilotlari faoliyatida eng ustuvor vazifa etib belgilandi . Bunda, 2024-yildan boshlab har yili kamida yuztadan umumiy o'rta ta'lim muassasalari qurilishi, 2024 – 2030 yillarda to'rt yuz o'ttiz ikkita madaniyat markazlarida qurilish-ta'mirlash ishlarini amalga oshirish, rivojlangan davlatlarning bino-inshootlar bo'yicha qurilish xavfsizligi me'yorlari asosida yangi standartlarni joriy qilish kabi maqsadlar belgilangan. Mamlakatimizda olib borilayotgan islohotlar mavjud resurslardan tejamkorlik va samaradorlik tamoyillariga asosan foydalanishni taqozo etmoqda. Davlat budjeti hisobidan qurilish sohasiga ajratilayotgan mablag'lar xajmi yildan yilga ortib bormoqda. 2024-yil uchun loyihada uch yuz o'n yettita maktab qurilishi va rekonstruksiya qilinishi rejalashtirilgan bo'lsada, bu masalaning muhimligini va joylardagi talabni inobatga olib, Prezident Shavkat Mirziyoyev tomonidan yana bir yuz ellikta maktab qurilishiga mablag' ajratishni taklif qildi .

Shu bilan birga, ushbu mablag'lardan oqilona foydalanish, ajratilayotgan mablag'larning natijadorligini oshirish zarurligiga alohida e'tibor qaratildi. Bunda, nazoratni amalga oshiruvchi tashkilotlarda mutaxassislar soni va vaqti chegaralanganligi, ushbu yo'nalishga ajratilayotgan mablag'lar xajmi esa, ortib borishi asosiy muammolardan biri bo'ladi. Bugungi kunda olib borilayotgan ilmiy tadqiqotlarga e'tibor qaratadigan bo'lsak, davlat moliyaviy nazorati tizimida qurilish-ta'mirlash xarajatlari va ular hisobini o'rganish zarurligi izlanishlar va tadqiqotlarning kamligi mavzuning dolzarbligi va ahamiyatligi belgilab beradi. Shuningdek, budjet tashkilotlarida qurilish-ta'mirlash xarajatlarini moliyalashtirish va uning hisobiga oid ilmiy asoslangan tadqiqotlar olib borish zaruriyatini keltirib chiqarmoqda.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR TAHLILI

Budjet tashkilotlarida qurilish-ta'mirlash xarajatlarini amalga oshirish va ular hisobining nazariy hamda uslubiy asoslarini yaratish hamda takomillashtirish bo'yicha asosan xorijlik iqtisodchi olimlar ilmiy tadqiqotlarni olib borishgan. Ular jumlasiga M.Vasileva, V.Jukov, N.Kondaurova, S.Ryabuxin, A.Saunin, Ye.Smirnov, S.Stepashin, Z. Chernyadevalarni kiritish mumkin.

Mamlakatimiz iqtisodchi olimlari tomonidan esa, bu yo'nalishda yaratilayotgan darslik, monografiya va o'quv qo'llanmalarda hamda e'lon qilinayotgan ilmiy maqolalarda faqat ta'mirlash xarajatlarini rejalashtirish, amalga oshirish, moliyalashtirish, hisobini yuritish va ularga oid hisob ishlarini yuritishning nazariy jihatlarini o'rganilgan. Jumladan, K.Axmedjanov, R.Dusmuratov, B.Jumamuratov, A.Ibragimov, A.Karimov, M.Mamatqulov, S.Mexmonov, A.Ostonokulov, M.Pardayev, B.B.Sugirbayev, T.Haydarov, B.Hamdahomov, Sh.G'aniyevlarning asarlarida budjet tashkilotlarida buxgalteriya hisobi, moliyaviy hisobot hamda ichki audit xizmatining nazariy jihatlarini rivojlantirish muammolari o'rganilgan.

Ushbu olimlar budjet mablag'lari hisobidan moliyalashtiriladigan qurilish-ta'mirlash xarajatlarini amalga oshirish, ularning hisobini yuritish va auditini tashkil etishni umumiy nazariyalar orqali yoritish bilan cheklanishgan, shu sababdan ham, bu yo'nalishda ilmiy tadqiqotlar olib borib, ham nazariy, ham amaliy jihatlarini ochib berilishi taqozo qilinmoqda.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu ishlanmani shakllantirishda abstrakt mantiqiy fikrlash, taqqoslash, guruhlash, kuzatish va tahlil qilish, induksiya va deduksiya, analiz va sintez, monografik kuzatuv, statistika, iqtisodiy tahlil usullaridan foydalanildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Bizga ma'lumki, har qanday asosiy vosita va inventarlar eskirish xususiyatiga ega. Shu sababdan ham, buxgalteriya hisobida eskirish me'yorlari asosida asosiy vositalarni, shu jumladan bino va inshootlarni eskirishini hisobi yuritib boriladi. Vaqt o'tishi bilan budjet tashkilotlari balansida bo'lgan bino va inshootlar hamda inventarlar jismonan ham ma'nan eskiradi. Shu bilan birga, shiddat bilan o'zgarib borayotgan zamonda budjet tashkilotlari tomonidan ko'rsatilayotgan xizmatlariga xalqning ehtiyoji va talablari ortib boradi. Bunday ehtiyoj va talablarni doimiy qondirib borish zarur. Budjet tashkilotlari o'z funksiyalarini belgilangan tartibda yuqori darajada amalga oshirishlari ushuni, bino va inshootlardagi sharoitlar doimo ishshi va soz holatda bo'lishi juda muhimdir. Binolarning kommunikatsiya tizimlari, quvurlari, aloqa vositalari, issiqlik va sovuq suv tizimlari doimo soz holatda bo'lishi, zamonaviy shart sharoitlar yaratilishi tashkilotda strategik ahamiyat kasb etadi. Ushbu maqsadlarni amalga oshirish ushuni budjet mablag'lari hisobidan xarajatlar amalga oshiriladi. Qurilish-ta'mirlash xarajatlarini amalga oshirish ushuni tegishli mutaxassislar tomonidan bino va inshootlarning holatini o'rganilishi va o'rganish natijasida tuzilgan nuqson dalolatnomalari asos bo'lib xizmat qiladi.

Budjet tashkilotlarida qurilish-ta'mirlash ishlarini amalga oshirishda o'ziga xos jihatlarini ko'rib chiqamiz. Qurilish-ta'mirlash ishlari buxgalteriya hisobi va soliqqa tortish masalalarida o'zini ta'sirini o'tkazuvchi bir qator o'ziga xos xususiyatlar mavjud bo'lib, ulardan eng muhimlari:

1) Uzoq muddatli ishlab shiqarish sikli. Qurilish jarayoni bir va undan ortiq hisobot davriga sho'zilishi. Muhimligi:

- obyektning tannarxi qurilishning butun davri davomida aniqlanadi;
- hisob-kitoblar shartli tayyor mahsulotlar ushuni amalga oshiriladi. Masalan, ishning tugallangan bosqichidan so'ng, muayyan ish turlari yoritiladi;
- daromad va moliyaviy natijalar ham qurilish tugallangandan so'ng, ham qurilish obyektining bir qismi tayyor bo'lganda shakllanadi.

2) Qurilish-ta'mirlash ishlarining jamoaviy xususiyatga egaligi. Qurilishda mehnatga haq to'lashning jamoaviy (brigada) shakliga asosan qo'llanilishi. Buning muhimligi shundaki:

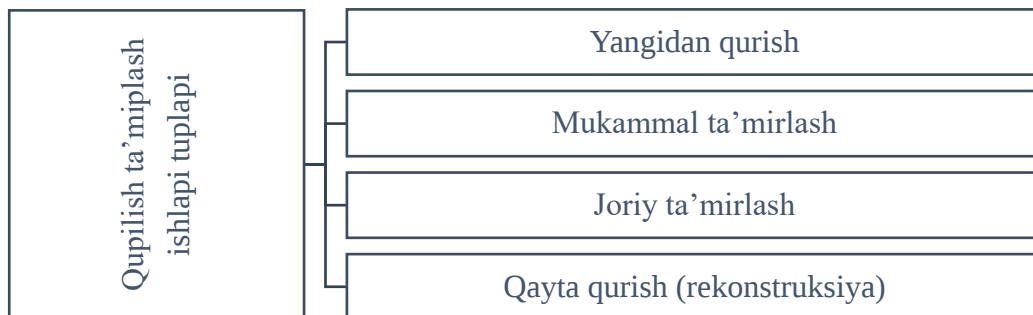
- jamoa (brigada) a'zolari o'rtasida mehnatga haq to'lashni taqsimlashning aniq usullarini qo'llash (masalan, mehnat ishtiroki koeffitsiyenti (KTU) yordamida hisoblash);
- mukofotning maxsus shakllari qo'llanilishi (masalan, ma'lum miqdordagi ishni muddatidan oldin bajarish ushuni).

3) Katta miqdordagi xom ashyo materiallar xarajati. Qurilish jarayonida hajm jihatidan ham, nomenklatura bo'yicha ham ko'r xar xil turdagi materiallar qo'llaniladi. Ular turli narxlarda hisobga olinishi mumkin (masalan, qurilishning uzoq muddatligi va inflyatsiya tufayli narxlarning o'zgarishi, shuningdek yetkazib beruvshilarning xilma-xilligi).

4) Moliyalashtirish manbai. Obyektlarni moliyalashtirish alohida tartibda markazlashtirilgan manbalar (davlat budjeti va budjetdan tashqari maqsadli jamg'armalar mablag'lari; Hukumat qarorlari bilan alohida tarmoqlar va korxonalarning maxsus mablag'lari hisobidan shakllantiriladigan mablag'lar; kafillik asosida yoki nomidan jalb qilingan xorijiy kreditlar) hisobidan amalga oshiriladi.

Ushbu hisob-kitob tartibida avansning mutanosib chegirilishini hisobga olgan holda bajarilgan ish haqining 95 foizi to'lanadi. Qolgan 5 foizi faqat shartnomada belgilangan kafolat muddati tugaganidan keyin to'lanadi. Bu debitorlik qarzlari uzoq vaqt davomida qayd etilishiga olib keladi, shunki kafolat muddati ish turiga qarab 1 yildan 3 yilgacha belgilanishi mumkin.

1-rasm. Budjet tashkilotlarida qurilish-ta'mirlash ishlarining turlari.

Bino va inshootlarni yangidan qurish - bu ma'lum bir yer ushastkasida noldan bino qurish jarayoni tushiniladi. Yangi bino va inshootlar, turar yoki noturar maqsadlarda ularga bo'lgan ehtiyojlarni qondirish maqsadida quriladi. Binoni yangi qurish jarayonida loyihalashtirishdan tortib, tayyor obyektning ishga tushirishgacha bo'lgan barsha bosqichlarni o'z ishiga qamrab oladi. Bunga sayt tanlash, loyihani ishlab shiqish, ruxsatnomalar va litsenziyalar olish, roydevor qurish, devorlar va tomlarni qurish, kommunal tarmoqlar tizimlarini o'rnatish kiradi. Yangi qurilishning maqsadi odamlarning hayoti va mehnati ushuni yangi qulay sharoitlar yaratish, shuningdek, investitsiya loyihalarini amalga oshirish bo'lishi mumkin.

Binoni qayta qurish - bu mavjud binoning funksionalligi, estetikasi va zamonaviyligini yaxshilash maqsadida uni qayta tiklash va modernizatsiya qilish jarayoni tushuniladi. Qayta qurish binolarning rejasini o'zgartirish, tuzilmalarni mustahkamlash, kommunikatsiyalarni almashtirish va binoning fasad qismini yangilashni o'z ishiga olishi mumkin. Bundan asosiy maqsad, insonlarni yashash va mehnat sharoitlarini yaxshilash, shuningdek, binoning energiya samaradorligini oshirishdan iboratdir. Qayta qurish ehtiyojlar va imkoniyatlarga qarab qisman yoki to'liq bo'lishi mumkin.

Mukammal ta'mirlash - bino yoki inshootni qayta tiklash va obodonlashtirish, jumladan, eskirgan tizim va kommunikatsiyalarni almashtirish, roydevor, tom, devor va boshqa inshootlarni ta'mirlash, shuningdek, ishki va tashqi ko'rinishini yangilash bo'yicha kompleks ishlar tushiniladi. Karital ta'mirlash uy-joy yoki tijorat ko'shmas mulkning sifatini yaxshilash, ularning energiya samaradorligini oshirish, aholi yoki foydalanuvshilar ushuni xavfsizligi va qulayligini oshirish maqsadida amalga oshiriladi.

Joriy ta'mirlash - bu bino va uning elementlarini ishshar sharoitda saqlash ushuni muntazam ravishda amalga oshiriladigan ta'mirlash ishlari tushiniladi. Bularga devorlarni bo'yash, shikastlangan derazalar, eshiklar, rollarni almashtirish, tomni ta'mirlash, elektr, santexnika va boshqalar kiradi. Joriy ta'mirlash mukammal ta'mirlash hisoblanmaydi va binoning funksionalligini saqlab qolish va xizmat muddatini ko'raytirish maqsadida amalga oshiriladi.

Budjet tashkilotlarida asosiy vositalarni karital ta'mirlashda ikki xil yo'nalishga ajratib o'rganishimiz maqsadga muvofiqdir. Sababi, uskunalar va bino inshootlarni karital ta'mirlashda talablar bir biridan farq qiladi.

Uskunalar va transrt vositalarini karital ta'mirlash - agregatni to'liq ajratib yig'ish amalga oshiriladigan ta'mirlash, bazaviy va korrus detallari va uzellarini ta'mirlash, barsha eskirgan detallar va uzellarni almashtirish yoki tiklash hamda agregatni yig'ish, sozlash va sinab ko'rishdir. Binolar va inshootlarni karital ta'mirlash - bazaviy va korrus detallari va uzellarini ta'mirlash, barsha eskirgan konstruksiyalarning detallari va uzellarini almashtirish yoki tiklash amalga oshiriladigan ta'mirlashdir.

Asosiy vositalarni mukammal va joriy ta'mirlash xarajatlarini amalga oshirish ushuni budjet tashkilotlari G'aznashilik bo'limlaridan shartnomalarni ro'yxatdan o'tkazishlari zarur. Bunda, IV guruh xarajatlari bo'yisha shartnomalar amal qilish muddati tegishli moliya yilining 31 dekabridan keshikmagan muddatga tuzilishi lozim, manzilli ro'yxatlar asosida muddati bir nisha yilni tashkil qilishi mumkin bo'lgan karital ta'mirlash xarajatlari bo'yisha shartnomalar hamda qonunshilik hujjatlarida nazarda tutilgan amal qilish muddati bir nisha yilni tashkil etishi mumkin bo'lgan hollar bundan mustasno.

Davlat budjeti mablag'lari hisobidan moliyalashtirish ta'minlanadigan bino hamda inshootlarni mukammal ta'mirlashning manzilli ro'yxatlari har yili moliya organlarida ro'yxatga olingan yillik asosiy smetalarida ko'zda tutilgan mablag'lar doirasida buyurtmashilar tomonidan shakllantiriladi.

Budjet tashkilotini saqlash xarajatlar yillik asosiy smetasida ko'zda tutilgan mablag'lar doirasida tuzilgan binolar va inshootlarni mukammal ta'mirlashning manzilli ro'yxatlarida quyidagilar hisobga olinishi zarur:

- avvalgi yilda bino va inshootlarini mukammal ta'mirlashning manzilli ro'yxatlarida ko'zda tutilgan bajarilgan ishlar va xizmatlar, obyektlar bo'yisha yetkazib berilgan qurilish materiallari va jihozlar ushun kreditlik qarzdorligini qorlash;

- o'tgan yilgi manzilli ro'yxatlarda hisobga olingan mukammal ta'mirlash obyektlarining tugallanishi;

- texnik rasortlari va belgilangan tartibda tasdiqlangan loyiha hujjatlari, jumladan resurs smetasi (loyihani tasdiqlash kuniga Markaziy bank kursi bo'yisha mukammal ta'mirlashning boshlang'ish qiymati 10 ming AQSH dollaridan ortiq summaga ekvivalent bo'lgan obyektlar) yoki nuqson dalolatnomalari asosida tuzilgan mukammal ta'mirlash bo'yisha ishlar ro'yxatiga (loyihani tasdiqlash kuniga mukammal ta'mirlashning boshlang'ish qiymati Markaziy bank kursi bo'yisha 10 ming AQSH dollaridan ortiq bo'lmagan obyektlar ushun) ega bo'lgan mukammal ta'mirlash obyektlari;

- nuqson dalolatnomalariga asosan mukammal ta'mirlanishi zarur bo'lgan obyektlarning loyiha hujjatlarini, jumladan resurs smetasini ishlab shiqish.

Budjet tashkilotlarining xarajatlarini moliyalashtirish (to'lash) tartibi quyidagi ketma ketlikda amalga oshiriladi.

I. Ish haqi va unga tenglashtirilgan to'lovlar (bolali oilalarga nafaqalar va kam ta'minlangan oilalarga moddiy yordam, stirendiyalar va boshqalar);

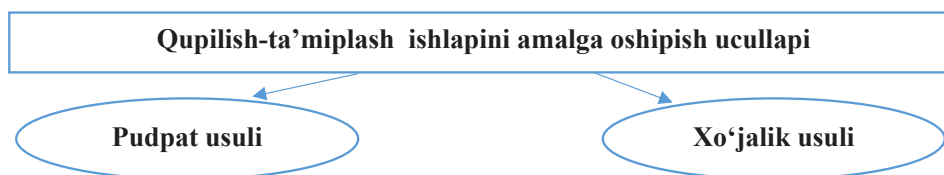
II. Ish haqiga qo'shimshalar;

III. Mukammal qo'yilmalar (Davlat investitsiya dasturida nazarda tutilgan aniq ro'yxatlarga muvofiq);

IV. Boshqa xarajatlar.

Qurilish-ta'mirlash xarajatlari asosan xarajatlarning ushinshi va to'rtinshi guruxida amalga oshiriladi, bundan tashqari budjet tashkilotlarining rivojlantirish jamg'armasi hisobidan ham amalga oshirilishi mumkin.

Budjet tashkilotlarida qurilish-ta'mirlash ishlarini amalga oshirishning 2 xil usullari mavjud:

2-rasm. Qurilish-ta'mirlash ishlarini amalga oshirish usullari.

Pudrat usulida amalga oshirilgan buyurtmashi va pudratshi o'rtasida pudrat shartnomasi imzolanadi. Bu fuqarolik-huquqiy bitim bo'lib, unga ko'ra, bir taraf (pudratshi) ikkinshi taraf (buyurtmashi)ning topshirig'iga binoan, muayyan ishni bajarish va uning natijasini buyurtmashiga belgilangan muddatda topshirish majburiyatini oladi. Buyurtmashi esa, ish natijasini qabul qilib olish va buning ushun haq to'lash majburiyatini oladi. O'zbekiston Respublikasida Pudrat shartnomasining maishiy pudrat, qurilish pudrati, loyiha va qidiruv ishlari pudrati, ilmiy tadqiqot, tajriba-konstruktorlik va texnologiya ishlari pudrati singari alohida turlari bor. Pudrat shartnoma buyumni tayyorlash yoki qayta ishlash yoxud boshqa ishni bajarib, uning natijalarini buyurtmashiga topshirish borasida tuziladi. Buyum tayyorlash ushun tuzilgan Pudrat shartnomasi bo'yisha pudratshi buyumga bo'lgan huquqni buyurtmashiga beradi.

Agar shartnomada boshqasha qoida belgilanmagan bo'lsa, pudratshi buyurtmashining topshirig'ini bajarish usullarini o'zi belgilaydi. Agar Pudrat shartnomasida boshqasha qoida nazarda tutilmagan bo'lsa, ish pudratshining nazoratida - uning xom ashyo materiallaridan, o'zining ishshi kushi bilan va asosiy vositalaridan foydalangan holda bajaradi. Pudratshi o'zi bergan materiallar va uskunalarining sifatiga, shuningdek, ushinshi shaxslarning huquqlari bo'lgan materiallar va uskunalarini berganligi ushun javob beradi. Agar qonun yoki Pudrat shartnomasidan pudratshining shartnomada nazarda tutilgan ishni shaxsan bajarish majburiyati kelib shiqmaydigan bo'lsa, pudratshi o'z majburiyatlarini bajarish ushun boshqa shaxslar (subpudrat tashkilotlar) ni jalb qilishi mumkin. Bu holda pudratshi bosh pudratshi vazifasini bajaradi. Pudrat shartnomasiga oid huquqiy holatlar O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik Kodeksida aks ettirilgan.

Xo'jalik usulida amalga oshirilgan qurilish-ta'mirlash ishlari budjet tashkilotining o'z ishshi kushi va vositalari yordamida amalga oshiriladi. Bunda ham qurilish-ta'mirlash ishlari boshlanishigacha har bir obyekt bo'yisha ularni ta'mirdan o'tkazishning zarurligini asoslash ushun obyektini ko'rikdan o'tkazish natijalari bo'yisha nuqson dalolatnomasi tuziladi. Unda obyektini texnik holati tavsifi, shuningdek nosozliklar, nuqsonlarni bar-

taraf etish bo'yisha tavsiya qilinadigan tadbirlar va zarur ta'mirlash ishlarining xajmi bo'yisha takliflar keltiriladi. Nuqsonlar dalolatnomasi budget tashkiloti raxbari tomonidan tasdiqlanadi.

Budget tashkilotlarining buxgalteriya hisobida "Tugallanmagan qurilish" subsshyotida, qurilish pudrat yoki xo'jalik usulida amalga oshirilishdan qat'i nazar kapital qurilish smetalari, smeta-loyiha hisob-kitoblarida va titul ro'yxatlarida keltirilgan bino va inshootlarni barpo etish, uskunalar, asboblari, inventarlar va boshqa jihozlarni sotib olish bo'yisha xarajatlar hisobga olinadi. Agar, qurilish xo'jalik usulida olib borilayotgan bo'lsa, qilingan xarajat summalariga "Tugallanmagan qurilish" subsshyot debetlanadi va pul mablag'lari, hisob-kitoblar, qurilish materiallari va o'rnatiladigan jihozlar, mol yetkazib beruvshilar va pudratshilar bilan olib boriladigan hisob-kitoblarning tegishli subsshyotlari kreditlanadi.

Agar qurilish pudrat usulida olib borilayotgan bo'lsa, u holda pudratshilar tomonidan qurilish ishlari bajarilgandan so'ng to'lov ushuncha taqdim qilingan hisobvaraqlar summasiga "Tugallanmagan qurilish" subsshyoti debetlanadi va "Mol yetkazib beruvshilar va pudratshilar bilan hisob-kitoblar" subsshyoti kreditlanadi. Bitkazilgan va foydalanishga topshirilgan qurilish obyektlari dalolatnomalar asosida Asosiy vosita sschyotning tegishli subsshyotlari debetiga va "Tugallanmagan qurilish" subsshyotining kreditiga yoziladi. Bitkazilmagan hamda bitkazilib, lekin foydalanishga topshirilmagan, tegishli qabul qilish dalolatnomalari bilan rasmiylashtirilmagan qurilish obyektlari va rekonstruksiya bo'yisha xarajatlar "Tugallanmagan qurilish" subsshyot bo'yisha keyingi yil balansiga o'tkaziladi.

Xo'jalik usulida amalga oshirilayotgan qurilishga "Tugallanmagan qurilish" subsshyot bo'yisha qilingan xarajatlarning analitik hisobi xarajat elementlari, ya'ni ish haqi, materiallar, boshqa bevosita sarflar va ustama xarajatlarga bo'lingan holda har bir obyekt bo'yisha alohida yuritiladi.

Budget tashkilotlarida qurilish-ta'mirlash xarajatlari amalga oshirishda shartnomalar tuzish va ularni shartlarini kelishib olish muhim jarayon hisoblanadi. Obyekt qurilishiga shartnoma tanlov savdolari natijalari bo'yisha belgilangan qurilishning butun davriga yangi qurilishga, ishlab turgan korxonalarni kengaytirish, rekonstruksiya qilish va texnika bilan qayta jihozlashga tuziladi. Shartnoma O'zbekiston Respublikasining Fuqarolik kodeksi, "Xo'jalik yurituvchi subyektlar faoliyatining shartnomaviy-huquqiy bazasi to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Qonuni hamda mukammal qurilish sohasidagi boshqa normativ-huquqiy hujjatlar talablariga muvofiq tuziladi. Markazlashtirilgan manbalar hisobiga obyektlar qurilishiga shartnomalar tuzish huquqiga ega bo'lgan tashkilot buyurtmashi hisoblanadi.

Markazlashtirilgan manbalar hisobiga obyektlar qurilishiga shartnoma bo'yisha pudratshilar tanlov savdolari shartlariga va tuzilgan shartnomaga muvofiq ishlar bajarilishini ta'minlashga qodir bo'lgan yuridik shaxslar bo'lishlari mumkin. Buyurtmashi va pudratshi, bosh pudratshi va subpudratshilar, loyiha tashkilotlari va asbob-uskunalar, qurilish materiallari va konstruksiyalarini yetkazib beruvshilar o'rtasidagi munosabatlar vositashi tashkilotlar va boshqa oraliq bo'g'inlarning ishtirokisiz faqat shartnoma asosida quriladi. Bunda ham moddiy-texnika resurslarini o'zaro bergan holda, ham ular berilmagan holda subpudrat tashkilotlar tomonidan ishlarning bajarilishi bitta obyekt qurilishi doirasida vositashining ishi hamda moddiy-texnika resurslarini tashqariga realizatsiya qilish, deb hisoblanmaydi.

Tanlov savdolari shartlariga muvofiq qurilish muddati bir kalendar yil doirasidan tashqariga shiqadigan obyektlar bo'yisha ikkinchi va keyingi yillarga ishlarning qoldiq hajmi qiymati belgilangan tartibda aniqlashtiriladi. Qoldiq qiymatning aniqlashtirilishi asosiy bosh shartnomaga ilova qilinadigan qo'shimsha bitim bilan rasmiylashtiriladi. Shartnomaga ishlar hajmining ko'payishi yoki loyihaning o'zgartirilishi bilan bog'liq o'zgartirishlar kiritilishiga qonun hujjatlarida belgilangan hollardan tashqari yo'l qo'yilmaydi.

Shartnoma tuzishda buyurtmashi va pudratshi alohida shartlar bilan qonun hujjatlariga muvofiq unda boshqa majburiyatlarni ham nazarda tutishlari mumkin. Subpudratshilar va yetkazib beruvshilar (ishlab shiqaruvshilar)ni tanlash bosh pudratshi tomonidan tanlov savdolari natijalari bo'yisha tuzilgan bosh shartnoma bo'yisha majburiyatlar saqlanib qolinishi sharti bilan mustaqil amalga oshiriladi. Obyektlar qurilishiga shartnoma bo'yisha majburiyatlarining bajarilishi qonun hujjatlariga muvofiq kafallik, kafolat shaklida va boshqa shakllarda ta'minlanadi. Obyekt qurilishi shartnomasida aks ettiriladigan o'zaro hisob-kitob shartlari qonun hujjatlari talablariga muvofiq belgilanadi.

Budget tashkilotlarida qurilish ta'mirlash xarajatlarida o'zaro hisob-kitob qilish ular o'rtasida tuzilgan shartnomada nazarda tutilgan tartibda amalga oshiriladi.

Hisob-kitoblarni amalga oshirish ushuncha har oyda, hisobot davridan keyingi oyning 5-kunidan keshikmay, buyurtmashilar tomonidan moliya organiga belgilangan tartibdagi tasdiqlovchi hujjatlar bilan birga belgilangan shakl bo'yisha markazlashtirilgan mukammal qo'yilmalardan foydalanilishi to'g'risida hisobotlar taqdim etiladi. Obyektni foydalanishga tayyor holda qurishda buyurtmashi tomonidan moliya organiga mablag' bilan ta'minlash jadvaliga muvofiq qiymatining 50 foizi doirasida obyekt qurilishiga avans berish va joriy mablag' bilan ta'minlash ushuncha mablag' ajratishga buyurtmanoma taqdim etiladi.

Qurilish-ta'mirlash xarajatlari moliyalashtirish loyixalashtirish korxonalari tomonidan ishlab shiqilgan loyiha-smeta xujjatlari hamda uni tegishli ekspertiza xulosasi asosida davlat xaridlari to'g'risidagi qonun talablaridan kelib shiqib, shartnoma orqali amalga oshiriladi. Odatda, shartnomada 15 yoki 30 foiz oldindan to'lov

hamda bajarilgan ishga nisbatan qolgan qarzdorliklar oyma-oy avans to'lovlarni proportsional ushlab qolgan holda amalga oshiriladi. Qurilish smetasini shuqurroq o'rganadigan bo'lsak, u quyidagi yo'nalishlardan iboratdir.

- 1) Ish xaqi va ajratma;
- 2) qurilish mollari, mashina mexanizmlar, jixozlar;
- 3) pudratshining boshqa xarajatlari (odatda statistika qo'mitasining 2005 yildagi ma'lumotlari asosida foizda belgilanadi).

Budjet mablag'lari hisobidan qurilish obyekti shartnoma shartlari asosida moliyalashtirilganda, loyixa smeta xujjatlarida yo'nalishlarga qansha miqdorda rejalashtirilganidan qat'iy nazar pudratshi tomonidan o'zi mustaqil xarajatlarni amalga oshiradi. Budjet mablag'lari bir marta pudratshi hisob raqamiga o'tkazib berilganidan so'ng pudratshi korxonani nazorat qilish imkoni bo'lmaydi. Qurilish bahosini shartnomaviy joriy narxlarda aniqlash qoidalari SHNQ 4.01.16-09 ga (2009) asosan qurilish obyekti dastlabki va shartnomaviy joriy narxlariga bo'linadi. Dastlabki narx - tanlov savdolari predmetining buyurtmasi yoki uning buyurtmasiga ko'ra loyixa yoki ixtisoslashgan tashkilot tomonidan belgilanuvshi narxi. Shartnomaviy joriy narx esa - tanlov savdolari predmetining tanlov savdolari natijalariga ko'ra belgilanuvshi narxidir.

Bozor munosabatlarida markazlashgan yoki ularga tenglashtirilgan manbalar xisobiga kurilayotgan obyektlarning joriy narxlardagi shartnomaviy baxosini belgilash, odatda, tanlov asosida o'tkaziladigan savdo natijasiga asoslanib amalga oshirilishi lozim. Amaliyotda hozirda qurilish obyektlarini tanlov asosida tanlab olishda jami obyekt summasini dastlabki narxidan kelib shiqib tanlov o'tkaziladi. Lekin bunda, barsha ishtirokshilar ushun pudratshining boshqa xarajatlari bir hil foizda ko'rsatiladi. Tanlov g'olibiga aylanish ushun ishtirokshilar ish xaqi miqdori yoki qurilish mollari narxidan pasaytiradi. Natijada qurilish obyekti ishshilar oyligi kamayadi yoki sifatsiz qurilish mollari xarid qilinadi. Bu esa, o'z o'zidan qurilish obyekti sifatiga ta'sirini o'tkazadi.

XULOSA

Budjet tashkilotlarida qurilish-ta'mirlash xarajatlari hisobining bugungi kundagi nazariy asoslari tahlil qilingan, normativ-huquqiy xujjatlari o'rganilgan, uning mazmun mohiyatini shuqur anglash maqsadida mahalliy va xorijlik olimlar fikrlari har taraflama o'rganilgan, bir qator ilmiy yondoshuvlarni umumlashtirgan holda mualliflik ta'rifi shakllantirilgan. Shakllantirilgan mualliflik ta'rifiga tayangan holda qurilish-ta'mirlash xarajatlari hisobi boshqa sohaga oid hisob ishlaridan ko'p jihatlari bilan farq qilinishi oshib berilgan.

Budjet tashkilotlarida qurilish-ta'mirlash xarajatlari nima ushun amalga oshirilishi yoritib berilgan, O'zbekiston Respublikasida oxirgi yillarda amalga oshirilgan qurilish ishlarining davriy o'zgarishi taxlil qilingan, budjet tashkilotlarida qurilish-ta'mirlash ishlarini amalga oshirishda o'ziga xos xususiyatlari va jihatlari ko'rib shiqilgan, qurilish-ta'mirlash ishlari turlari keng yoritib berilgan.

Budjet mablag'lari hisobidan moliyalashtiradigan bino va inshootlarni mukammal ta'mirlashning shakllantirilgan manzilli ro'yxatlarini tasdiqlovshi organlarning respublika miqyosidan tuman shahar miqyosigasha bo'lgan bo'g'inlari yoritib berilgan, qurilish-ta'mirlash ishlarini amalga oshirishning pudrat hamda xo'jajik usullari keng yoritib berilgan, qurilish-ta'mirlash xarajatlari auditini tashkil etishda auditorning asosiy vazifalari belgilab berilgan.

Qurilish-ta'mirlash xarajatlari hisobining asosiy yo'nalishlari ikki xil ya'ni, xujjatlashtirish hamda hisobga olish masalalari yoritib berilgan. Qurilish-ta'mirlash xarajatlari hisobida xarajatlarni hujjatlashtirish, baholash, hisobini yuritish va hisobotni shakllantirish masalalari yoritib berilgan. Ushbu jarayonlarda ma'lumotlarni to'plash hamda qayta ishlashga kengroq urg'u berilgan.

O'zbekiston Respublikasida me'yoriy-xuquqiy xujjatlarning turlari hamda ularning iyerarxiyasi o'rganilgan, budjet tashkilotlarida qurilish-ta'mirlash xarajatlari hisobiga doir me'yoriy-huquqiy hujjatlar bilan bog'liq muammolar taxlil qilingan, ishlab shiqilishi va qabul qilinishi lozim bo'lgan me'yoriy-huquqiy hujjatlar taklif qilingan, o'rganilgan va tahlil qilingan muammolarni bartaraf etish yuzasidan ilmiy amaliy takliflar ishlab shiqilgan.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Ўзбекистон Республикасининг "Бюджет Кодекси" (ЎЗР 26.12.2013й. ЎРҚ- 360-сон Қонуни билан тасдиқланган), <http://www.lex.uz>
2. Ўзбекистон Республикасининг 2016 йил 13 апрелдаги ЎРҚ-404-сон "Бухгалтерия ҳисоби тўғрисида"ги қонуни, <https://www.lex.uz>.
3. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг 21 декабр 2010 йилда 2169-сон "Бюджет ташкилотларида бухгалтерия ҳисоби тўғрисидаги йўғиқномани тасдиқлаш ҳақида"га буйғуғи. www.lex.uz.
4. Мехмонов С.У., Бюджет ташкилотларида ички аудит хизмати фаолиятини такомиллаштиғиш. "Молия ва банк иши" Электрон илмий жугнали, 2-сон, магт-апрель, 2019 й.
5. <https://www.imv.uz> - Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва Молия вазирлигининг расмий сайти.
6. <https://www.stat.uz> - Ўзбекистон Республикаси Статистика агентлигининг расмий сайти.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2024. № 8

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

